

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΥΠΟΥΡΓΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝ/ΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
ΑΧΑΡΝΩΝ 2, 101 76
Τηλ.: 210-2124331
Fax : 210-5243522

Αθήνα 23/3/ 2012
Αριθμ. Πρωτ.:832

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

ΘΕΜΑ: «Ελαιόλαδο-Συμφωνία Ευρωπαϊκής Ένωσης – Μαρόκου»

ΣΧΕΤ: Η Ερώτηση 6290/5-3-2012 ✓

Απαντώντας στην παραπάνω ερώτηση που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Δ. Κουσελάς, σας πληροφορούμε τα εξής:

Η πρόσφατη ολοκλήρωση της Συμφωνίας υπό τη μορφή ανταλλαγής επιστολών μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και Μαρόκου σχετικά με τα μέτρα αμοιβαίας απελευθέρωσης αγροτικών προϊόντων, αποτελεί, ουσιαστικά, συνέχεια μιας μακρόχρονης διαδικασίας, που εντάσσεται στο πλαίσιο της Ευρω-Μεσογειακής Εταιρικής Σχέσης και της «Δήλωσης της Βαρκελώνης» (Barcelona Declaration, (1995).

Η πρώτη Ευρω-Μεσογειακή Συμφωνία μεταξύ ΕΕ-Μαρόκου (Συμφωνία Σύνδεσης) τέθηκε σε ισχύ στις 1/2/2000, προβλέποντας μεταξύ άλλων τη σταδιακή και αμοιβαία απελευθέρωση του εμπορίου αγροτικών προϊόντων, μεταποιημένων αγροτικών προϊόντων, ψαριών και αλιευτικών προϊόντων.

Περί τα τέλη του 2005, αποφασίστηκε η διενέργεια νέων διαπραγματεύσεων, στη βάση και της προόδου που είχε σημειώσει το Μαρόκο τόσο στο πλαίσιο της «Δήλωσης της Βαρκελώνης» όσο και της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας. Οι διαπραγματεύσεις ξεκίνησαν το 2006 και ολοκληρώθηκαν τον Δεκέμβριο του 2009.

Σύμφωνα με τη Δήλωση της Βαρκελώνης, βασικός στόχος των εμπλεκομένων χωρών είναι η μετατροπή της Μεσογειακής λεκάνης σε μια περιοχή διαλόγου, συνεργασίας και ανταλλαγής που θα εξασφαλίζουν την ειρήνη, τη σταθερότητα, την αειφόρο και ισορροπημένη οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη, την αντιμετώπιση της φτώχειας κλπ.

Για την επίτευξη της αειφόρου και ισορροπημένης οικονομικής και κοινωνικής σταθερότητας και λαμβάνοντας υπόψη τον διαφορετικό βαθμό ανάπτυξης των ενδιαφερομένων χωρών, συμφωνήθηκε, μεταξύ άλλων, η σταδιακή δημιουργία ζώνης ελεύθερου εμπορίου, αρχικά μέχρι το 2010, μέσω της υπογραφής Ευρω-Μεσογειακών Συμφωνιών μεταξύ ΕΕ και κάθε μίας από τις ενδιαφερόμενες χώρες.

Η δημιουργία μιας ελεύθερης ζώνης εμπορίου, βεβαίως, δεν αποτελεί το μοναδικό στόχο. Ταυτόχρονα, τίθενται παράλληλοι στόχοι και υποχρεώσεις για τους Μεσογειακούς εταίρους, όπως υιοθέτηση μέτρων σχετικά με τους κανόνες καταγωγής, την πιστοποίηση, την προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων κ.α.

Αν και η εμπορική πολιτική ανήκει στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Ε. Επιτροπής, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ), στη διάρκεια αυτών των μακρόχρονων διαπραγματεύσεων, διατήρησε και συνεχίζει να διατηρεί απαρέγκλιτα την ίδια θέση, λαμβάνοντας υπόψη τα αμυντικά αλλά και επιθετικά συμφέροντα του αγροτικού πληθυσμού της χώρας, ώστε να αντιμετωπιστεί ο ανταγωνισμός από την εισαγωγή στην κοινοτική αγορά ομοειδών προϊόντων, χαμηλότερου κόστους αλλά και ποιότητας.

Το ΥΠΑΑΤ, μέσω των αρμοδίων υπηρεσιών του Υπουργείου Εξωτερικών, του Υπουργείου Οικονομικών και του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας & Ναυτιλίας, επιδίωξε να εξαιρεθούν από την πλήρη απελευθέρωση ευαίσθητα για τη χώρα μας αγροτικά προϊόντα του Μαρόκου είτε να παραχωρηθούν περιορισμένες κατά το δυνατόν αδασμολόγητες ποσοστώσεις στα προϊόντα αυτά, να αυξηθούν οι αδασμολόγητες ποσοστώσεις για προϊόντα ελληνικού ενδιαφέροντος, να μην επεκταθούν οι ημερολογιακές περίοδοι, να εφαρμόζεται ο μηχανισμός της τιμής εισόδου, να τηρούνται τα μέτρα διασφάλισης.

Στο σημείο αυτό, είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι, ενόψει της επανέναρξης των διαπραγματεύσεων της ΕΕ με το Μαρόκο αλλά και με άλλες Μεσογειακές χώρες το 2005, το ΥΠΑΑΤ στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων που προηγήθηκαν μεταξύ των κρατών-μελών της ΕΕ και της Ε. Επιτροπής, κατέβαλλε κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε:

1. Να παραμείνουν εκτός της πλήρους απελευθέρωσης ευαίσθητα αγροτικά προϊόντα.
2. Να διατηρηθεί ο μηχανισμός των τιμών εισόδου.
3. Να ενισχυθούν τα μέτρα διασφάλισης σε περίπτωση διατάραξης της αγοράς
4. Η νέα διαπραγματευτική εντολή του Συμβουλίου προς την Ε. Επιτροπή να ορίζει ότι «αναπόσπαστο μέρος της διαπραγματευτικής διαδικασίας αποτελούν τα υγειονομικά, φυτοϋγειονομικά μέτρα και η προστασία των

γεωγραφικών ενδείξεων», θεωρώντας ότι δεν δικαιολογείται επ' ουδενί η απελευθέρωση και μόνο του εμπορίου να μετατρέπεται σε αυτοσκοπό των διαπραγματεύσεων, όπως και συνέβη.

Ως εκ τούτου, δεν θα πρέπει να διαφεύγουν της προσοχής μας οι διατάξεις της Συμφωνίας και των σχετικών Πρωτοκόλλων αναφορικά με τη συμφωνία των δύο Μερών:

- Να εφαρμόζουν τα υγειονομικά και φυτοϋγειονομικά μέτρα που απορρέουν από την Υγειονομική Φυτοϋγειονομική Συμφωνία (SPS Agreement) του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας και τα διεθνώς αναγνωρισμένα υγειονομικά και φυτοϋγειονομικά πρότυπα (Άρθρο 8, Πρωτόκολλο 1).
- Να ξεκινήσουν διαπραγματεύσεις για τη σύναψη Συμφωνίας Προστασίας των Γεωγραφικών Ενδείξεων αγροτικών προϊόντων, μεταποιημένων αγροτικών προϊόντων, ψαριών και αλιευτικών προϊόντων εντός τριών μηνών από τη θέση σε ισχύ του Πρωτοκόλλου (Άρθρο 9, Πρωτόκολλο 1).
- Να παρακολουθούν τουλάχιστο σε ετήσια βάση τη διατήρηση του επιπέδου των παραδοσιακών εξαγωγών του Μαρόκου στην ΕΕ για να αποφεύγεται διαταραχή της κοινοτικής αγοράς (Άρθρο 4 του Πρωτοκόλλου 1).
- Η ΕΕ, όταν απαιτείται, να λαμβάνει μέτρα διασφάλισης σχετικά με τα αγροτικά προϊόντα, ψάρια και αλιευτικά προϊόντα, και αυτά να υιοθετούνται σύμφωνα με τις διαδικασίες του Καν. 1234/2007 για τη θέσπιση Κοινής Οργάνωσης των Γεωργικών Αγορών, του Καν. 614/2009 της Κοινής Οργάνωσης των Αγορών των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας (Άρθρο 2 της Συμφωνίας) κλπ.
- Δεδομένης της ευαισθησίας των αγροτικών αγορών, σε περίπτωση αύξησης των ποσοτήτων που εισάγονται από το Μαρόκο εντός δασμολογικών ποσοστώσεων και σοβαρής διατάραξης της κοινοτικής αγοράς ή του τομέα, τα Μέρη άμεσα να ξεκινούν διαβουλεύσεις και μέχρι την επίλυση του ζητήματος, το ενδιαφερόμενο μέρος να μπορεί να πάρει τα αναγκαία μέτρα αρχικά για ένα έτος (Άρθρο 7, Πρωτόκολλο 1).
- Να διατηρηθεί ο μηχανισμός των τιμών εισόδου.

Οι προαναφερθείσες διατάξεις της Συμφωνίας αποτελούν ασφαλιστική δικλείδα για την προστασία της ελληνικής και κοινοτικής αγοράς από τυχόν ανεξέλεγκτες εισαγωγές.

Σχετικά με την ταξινόμηση των ελαιολάδων σε κατηγορίες, αυτή γίνεται σύμφωνα με τους σχετικούς Κανονισμούς και τα διεθνή πρότυπα, για τον προσδιορισμό των χαρακτηριστικών τους καθώς και των μεθόδων προσδιορισμού, προκειμένου να διασφαλίζεται η γνησιότητα και η ποιότητά τους.

Τα παρθένα ελαιόλαδα κατατάσσονται αποκλειστικά και περιγράφονται με τις ακόλουθες ονομασίες:

α) Εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο

- Παρθένο ελαιόλαδο του οποίου η περιεκτικότητα σε ελεύθερα λιπαρά οξέα, εκφραζόμενη σε ελαϊκό οξύ, δεν υπερβαίνει τα 0,8 g ανά 100 g και του οποίου τα άλλα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά είναι σύμφωνα με τα προβλεπόμενα για την κατηγορία αυτή.

β) Παρθένο ελαιόλαδο

Παρθένο ελαιόλαδο του οποίου η περιεκτικότητα σε ελεύθερα λιπαρά οξέα, εκφραζόμενη σε ελαϊκό οξύ, δεν υπερβαίνει τα 2 g ανά 100 g και του οποίου τα άλλα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά είναι σύμφωνα με τα προβλεπόμενα για την κατηγορία αυτή.

γ) Ελαιόλαδο λαμπάντε

Παρθένο ελαιόλαδο του οποίου η περιεκτικότητα σε ελεύθερα λιπαρά οξέα, εκφραζόμενη σε ελαϊκό οξύ, υπερβαίνει τα 2 g ανά 100 g ή/και του οποίου τα άλλα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά είναι σύμφωνα με τα προβλεπόμενα για την κατηγορία αυτή.

Τονίζεται ότι η οξύτητα δεν αρκεί σαν μόνο κριτήριο για τη δημιουργία μιας νέας κατηγορίας, καθώς όπως περιγράφεται και ανωτέρω πρέπει και τα άλλα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά να είναι σύμφωνα με τα προβλεπόμενα για την κατηγορία αυτή. Οι παράγοντες γνησιότητας και ποιότητας, περιγράφονται στον Κανονισμό της Επιτροπής 2568/91 για τα χαρακτηριστικά των ελαιολάδων και είναι 12 παράγοντες γνησιότητας και 16 παράγοντες ποιότητας, συμπεριλαμβανομένων και των οργανοληπτικών χαρακτηριστικών. Επισημαίνεται δε ότι, η κατηγορία ελαιολάδου «εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο» καλύπτει το μεγαλύτερο μέρος της ελληνικής παραγωγής (80% περίπου).

Για την τροποποίηση των εν λόγω τεχνικών κανονισμών και των προτύπων, πρέπει να υποβληθεί τεκμηριωμένο αίτημα από επίσημο φορέα, συνοδευόμενο από τη σχετική τεκμηρίωση (σχετική μελέτη, χημικές αναλύσεις, καταγραφές, κ.λπ.) και εφόσον κάτι τέτοιο κριθεί αναγκαίο και απαραίτητο, ένα κράτος μέλος προωθεί το σχετικό αίτημα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία, εφόσον το κρίνει σκόπιμο, αναθέτει τη μελέτη του θέματος στους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς [όπως π.χ. το Διεθνές Συμβούλιο Ελαιολάδου (ΔΣΕ) κ.λπ.].

Σε ό,τι αφορά τη δημιουργία νέας κατηγορίας ελαιολάδου, δεν έχει τεθεί παρόμοιο θέμα από κανένα επίσημο φορέα της χώρας μας, αλλά ούτε και από καμία άλλη παραγωγό χώρα, στα επίσημα κοινοτικά και διεθνή αρμόδια όργανα (διαχειριστικές επιτροπές και επιτροπές χημικών), ούτε σε επίπεδο Ε.Ε. αλλά ούτε και Διεθνούς Συμβουλίου Ελαιολάδου (ΔΣΕ). Κατά την αναθεώρηση δε του κανονισμού 2568/91 το έτος 2003, οπότε συζητήθηκαν μεταξύ άλλων και οι κατηγορίες των ελαιολάδων και τα χαρακτηριστικά τους,

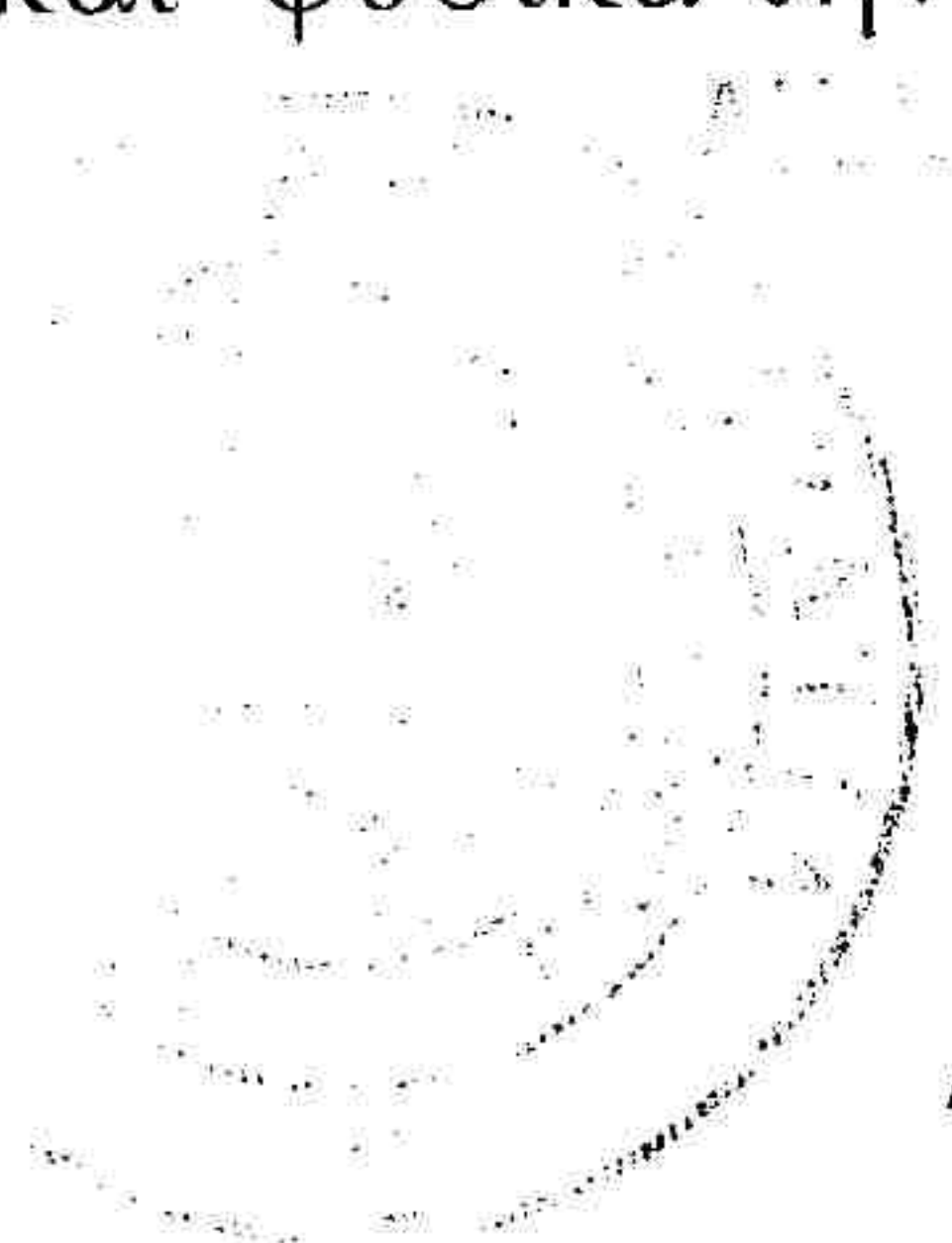
αποφασίσθηκε η μείωση του ανωτάτου ορίου της οξύτητας της κατηγορίας «εξαιρετικό παρθένο» από 1,0° σε 0,8°, χωρίς καμία χώρα να θέσει αίτημα δημιουργίας νέας κατηγορίας «extrissimo».

Ωστόσο, η Γενική Δ/ση Φυτικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ ήδη έχει κάνει έναν άτυπο διαχωρισμό από την κατηγορία του «εξαιρετικού παρθένου», του «extrissimo» με μόνο κριτήριο διαχωρισμού την οξύτητα, δηλαδή αντί του μεγίστου ορίου 0,8° που ισχύει για το «εξαιρετικό παρθένο», σε 0,5° του «extrissimo», τον οποίο χρησιμοποιεί για τη διάκριση των τιμών αγοράς σε επίπεδο παραγωγού και αποστέλλει σε εβδομαδιαία βάση στην Ευρ. Επιτροπή, χωρίς όμως αυτό να καταγράφεται στους επίσημους σχετικούς πίνακες τιμών που συντάσσει η Επιτροπή.

Σημειώνεται ότι, για την προώθηση και προβολή των αγροτικών προϊόντων, το ΥΠΑΑΤ χειρίζεται τους Καν. (ΕΚ) 3/2008 του Συμβουλίου και (ΕΚ) 501/2008 της Επιτροπής, σχετικά με ενέργειες ενημέρωσης και προώθησης των γεωργικών προϊόντων στις αγορές της Ε.Ε. και των τρίτων χωρών.

Σ' αυτό το πλαίσιο, έχουν υλοποιηθεί για την προβολή του ελαιολάδου πέντε (5) προγράμματα συνολικού προϋπολογισμού € 15.361.866, ενώ πρόσφατα υπογράφηκε σύμβαση μεταξύ ΥΠΑΑΤ και ΣΕΒΙΤΕΛ για την υλοποίηση τριετούς προγράμματος προώθησης του ελαιολάδου στις αγορές της Νορβηγίας, Β. Αμερικής και Αυστραλίας, συνολικού προϋπολογισμού € 5.922.129,14.

Σε ό,τι αφορά, τέλος, τις εισαγωγές από το Μαρόκο, επισημαίνεται ότι η Ελλάδα δεν εισάγει ελαιόλαδο από τη χώρα αυτή, ενώ τα κύρια εισαγώγιμα προϊόντα δεν αφορούν σε ανταγωνιστικά για την Ελλάδα αγροτικά προϊόντα. Παρά ταύτα, το ΥΠΑΑΤ, στο πλαίσιο της σχετικής κοινοτικής και εθνικής νομοθεσίας, διενεργεί όλους τους προβλεπόμενους ελέγχους στα εισαγόμενα από το Μαρόκο αλλά και κάθε τρίτη χώρα αγροτικά προϊόντα, οι οποίοι, όταν απαιτείται, εντατικοποιούνται με στόχο την προστασία της δημόσιας υγείας, την ασφάλεια των τροφίμων, την αποφυγή περιπτώσεων «ελληνοποιήσεων» και φυσικά την προστασία του εισοδήματος των Ελλήνων αγροτών.

Α. Ραυτογιάννης

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Κ. ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

Βουλευτή κ. Δ. Κουσελά